

İNTERNET PLATFORMLARINDA YAPILAN OLUMSUZ YORUMLARIN KALDIRILMASI VE HAKSIZ REKABET

HAZIRLAYANLAR

Av.Buse Hamurcu

Av.Abdullah Erkam Yılmaz

aeylegal

A. Erkam Yılmaz

İÇİNDEKİLER

03

İnternet Ortamında Yapılan
Yayınlardan Doğan Sorumluluk

04

Kanun Kapsamında Başvuru Yolları

05

Yer Sağlayıcısı

06

Sulh Ceza Mahkemesi

07

Haksız Rekabet Boyutu

08

Haksız Rekabet Hallerinin Sona
Erdirilmesinin Talep Edilmesi

İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARDAN DOĞAN SORUMLULUK

İçinde bulunduğumuz internet ve sosyal medya çağında, gerçek kişiler ve işletmeler mal ve hizmetlerin tanıtılmasını, pazarlanmasını, satışını ve tedarikini internet platformları üzerinden gerçekleştirerek daha geniş müşteri kitlelerine ulaşabilmektedir. Tüketicilere sosyal medya aracılığıyla internet platformlarında mal ve hizmetlere sınırsız, hızlı ve aracısız ulaşma imkanının yanında, alınan mal ve hizmetler üzerinden işletmeler hakkında değerlendirme ve yorum yapma imkanı sağlanmaktadır.

Bu durum tüketicilerin bilinçlendirilmesi, piyasa koşullarında kendilerine en uygun ürün ve hizmetleri tercih etmeleri ve işletmeler arasındaki rekabetin sağlanması ve sürdürülmesi açısından önemlidir. Fakat bu platformlarda her zaman hukuka uygun sebeplerle değerlendirme ve yorum yapılmamaktadır. Platformdan diğerine değişiklik göstermekle birlikte, bazı platformlarda kişi ve işletmeler hakkında yorum yapmak için sadece mal ve/veya hizmet alınmış olma koşulu varken bazı platformlarda hiçbir koşul aranmaksızın herkes yorum yapabilmektedir. Bu yorumların doğruluğu ve içeriği yer sağlayıcı internet platformları tarafından her zaman ve her açıdan kontrol edilemediğinden özellikle de rakip şirketler tarafından kötü niyetle yapılan olumsuz yorumlar, maddi, manevi ve özellikle iktisadi kişilik haklarına ihlal ve haksız rekabet teşkil edebilmektedir.

İnternet Ortamında Yapılan Yayınlardan Doğan Sorumluluk

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektedir. Kanun'un 5. maddesinde yer sağlayıcının yükümlülükleri hükme alınmıştır. Bu maddeye göre yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir. Fakat hukuka aykırı içerikten kanunun öngördüğü şekillerde bilgilendirildiği durumlarda yer sağlayıcı platformlar, teknik olarak imkân bulunduğu ölçüde hukuka aykırı içeriği yayından kaldırmakla yükümlüdür.

Kanun Kapsamında Başvuru Yolları

SMK'nın 152/1. maddesi ile marka hakkının korunmasına konu ürünlerin hak sahibi veya onun izni ile üçüncü kişiler tarafından piyasaya sunulmasından sonra yalnızca bu ürünlerle ilgili filler hakkın kapsamı dışında kaldığı düzenlenmektedir. Uluslararası tükenme ilkesini benimseyen Türk hukuku açısından marka hakkının tükenmesi için, marka hakkının korunmasına konu ürünlerin marka sahibi veya onun izni ile ticari hayata sunulmuş olması ile bu ürünlerin orijinal olması ve orijinalliğinin bozulmadan gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. İkinci el ve vintage ürünlerin satışının hukuka uygun olmasını sağlayan hukuk normu tükenme ilkesidir. Tükenme ilkesi yalnızca piyasaya sürülen ürünler ve ticaret markaları açısından uygulanmakta olup hizmet malları bu ilkenin kapsamına girmemektedir.

KANUN KAPSAMINDA BAŞVURU YOLLARI

İçerik Sağlayıcısı

Kanun'un 9. maddesi uyarınca olumsuz yorumlardan hakları ihlâl edildiğini iddia eden kişiler, öncelikle içerik sağlayıcısına başvuracaktır. Burada kastedilen bir kimsenin maddi, manevi ve iktisadi varlığı üzerindeki hakları olan kişilik haklarıdır. İktisadi bütünlüğe ilişkin değerler, kişinin ekonomik varlığını sürdürebilmesi için zorunlu olarak korunması gereken kişinin iktisadi özgürlüğü, mesleki şeref ve haysiyeti, Kişinin gizli iş alanı içindeki değerleridir. Kişilik haklarının ihlalinin genelde özel hayatın gizliliğine, kişinin şeref ve haysiyetine ve ticari itibarına karşı gerçekleştirildiği görülmektedir. Somut olaydaki kişinin niteliklerinin ve özelliklerinin değerlendirilerek ihlalin tespiti yapılması büyük önem arz etmektedir. İddia edilen ihlale konu kişi, tanınmışlığı, mesleği, üstlendiği görev ve hizmetler ihlalin tespitinde mutlaka göz önüne alınmaktadır. İhlale konu ibareler bir kişinin kişilik haklarını ihlal edebilir iken diğeri hakkında hiçbir ihlal oluşturmayıp eleştiri özgürlüğü ve düşünce hürriyeti kapsamında korunabilir.

Yer Sağlayıcısı

İçerik sağlayıcısına ulaşamaması halinde yer sağlayıcı platforma başvurarak ilgili içeriğin yayından çıkarılmasını isteyerek yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabı bir hafta süreyle internet ortamında yayımlanması talebinde bulunabilecektir. İçerik ve yer sağlayıcısı, bu talepleri iki gün içinde yerine getirmediği takdirde ilgili talepler reddedilmiş sayılacaktır.

Sulh Ceza Mahkemesi

Kanuna göre bu reddin ardından on beş gün içerisinde sulh ceza mahkemelerine başvurarak aynı talepler öne sürülebileceği düzenlenmiş olsa da uygulama doğrudan sulh ceza mahkemelerine başvurulabilmektedir. Bu talep sulh ceza hakimi tarafından duruşma yapılmaksızın karara bağlanır. Hakimin vereceği erişimin engellenmesi kararı, yalnızca kişilik hakkının ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak verilmektedir. Zorunlu olmadıkça internet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Ancak, hâkimin URL adresi belirtilerek içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle ihlalin engellenemeyeceğine kanaat getirmesi hâlinde, gerekçesinin de belirtilmesi kaydıyla, internet sitesindeki tüm yayına yönelik olarak erişimin engellenmesine de karar verilebilir.

Sulh ceza hakiminin erişimin engellenmesi kararı, ceza olmayıp tedbir niteliğinde bir karardır. ve karara karşı itiraz kanun yolu açıktır. Kesinleşen sulh ceza hakimi kararı, içeriğin yayından çıkarılmasını reddeden içerik ve yer sağlayıcısı ile Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne tebliğ edilir, tebliğden itibaren iki gün içinde içerik yayından kaldırılır ve eğer varsa başvuran kişinin hazırladığı cevabın yayınlanması sağlanır. Hâkimin verdiği içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararına konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayının başka internet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Birliğe müracaat edilmesi hâlinde mevcut karar bu adresler için de uygulanır. Sulh ceza hakiminin kararında belirtilen şartlar ve sürelerle uyulmaksızın kararı yerine getiren veya hiç yerine getirmeyen içerik ve yer sağlayıcıları altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Haksız Rekabet Boyutu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 54. maddesinin ikinci fıkrasında rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamaların haksız ve hukuka aykırı olduğu düzenlenmiştir. Kanun 55. maddede bu haksız rekabet hallerine örnekler vermiş, başkalarını veya onların mallarını, iş ürünlerini, fiyatlarını, faaliyetlerini veya ticari işlerini yanlış, yanıltıcı veya gereksiz yere incitici açıklamalarla kötülemenin haksız rekabet hali olduğunu kabul etmiştir.

Tüketici faaliyetlerinin arttığı ve internet platformları tarafından kolaylaştırıldığı bu çağda işletmeler ve şirketler, tüketicinin ilgisi ve talebini çekmek için çok çeşitli stratejiler ve planlar geliştirmektedir. Şirket ve işletmelerin yer aldığı tüm internet platformlarında ve özellikle Google İşletme, Trendyol, Hepsiburada, Şikayetvar gibi sitelerde rakipleri tarafından Kanun'da düzenlenen bu kötülemenin uygulandığına sıklıkla rastlanmaktadır. Kötülemenin haksız rekabet olarak nitelendirilebilmesi için kötüleme açıklamasının başkalarının şahsı, malı, ürünleri, hizmetleri, nitelikleri, fiyatları, faaliyetleri ve ticari işlerine ilişkin yanlış, yanıltıcı ve gereksiz yere incitici olması aranmaktadır. Kötüleme açıklaması gerçek değilse yanlış, ortalama tüketiciyi etkileme niteliği taşıyorsa yanıltıcı, ölçüsüz bir şekilde olumsuz ise gereksiz yere incitici sayılacaktır.

Haksız Rekabet Hallerinin Sona Erdirilmesinin Talep Edilmesi

Şirket ve işletmeleri haksız rekabet durumundan korumak amacıyla Kanun'un 56. maddesi, bu kişilere dava yoluna başvurma hakkı tanımıştır. Bu maddeye göre:

Haksız rekabet sebebiyle müşterileri, kredisi, meslekî itibarı, ticari faaliyetleri veya diğer ekonomik menfaatleri zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek olan kimse;

- Fiilin haksız olup olmadığının tespitini,
- Haksız rekabetin men'ini,
- Haksız rekabetin sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, haksız rekabet yanlış veya yanıltıcı beyanlarla yapılmışsa bu beyanların düzeltilmesini ve tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise, haksız rekabetin işlenmesinde etkili olan araçların ve malların imhasını,
- Kusur varsa zarar ve ziyanın tazminini,
- Türk Borçlar Kanununun 58 inci maddesinde öngörülen şartların varlığında manevi tazminat verilmesini, isteyebilir.

Haksız Rekabet Boyutu

Bu madde uyarınca açılacak davalar, mutlak ticari dava olduklarından Asliye ticaret mahkemesinde görülür. Hakim, haksız rekabetin gerçekleştiğine kanaat getirirse davacı lehine, kusur varsa zarar ve ziyanın tazmininin yanında haksız rekabet sonucunda davalının elde etmesi mümkün görülen menfaatin karşılığına da karar verebilir. Ayrıca istem üzerine, gideri haksız rekabette bulunan şirket veya işletmeden alınmak üzere, hükmün kesinleşmesinden sonra ilan edilmesine de karar verebilir.

Kanun'un 61. maddesi uyarınca, haksız rekabetin gerçekleştiğini iddia eden kişilerin, mahkemeden ayrıca mevcut durumun olduğu gibi korunmasını, haksız rekabet sonucu oluşan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, haksız rekabetin önlenmesini ve yanlış veya yanıltıcı beyanların düzeltilmesini ve diğer tedbirleri talep etme hakları mevcuttur.

Yukarıda açıkladığımız üzere internet ortamında işletmeler ve şirketler hakkında yapılan olumsuz yorumların kişilik haklarına ihlal teşkil etmeleri durumunda kaldırılmaları mümkündür. Bu yorumların rakip şirket ve işletmeler tarafından yapılması halinde ayrıca bu kişiler açısından haksız rekabet hükümleri uygulanacaktır. Kişilik haklarınızı ihlal eden olumsuz yorumların kaldırılması ve tarafınız aleyhine gerçekleştirilen haksız rekabetin durdurulmasına yönelik hukuki destek almak için AEY Legal Hukuk Bürosuna her zaman ulaşabilirsiniz.

Kaynakça:

- Türk İnternet Hukuku - Alp Öztekin
- İnternet Yayınlarının Cezai Sorumluluğu ve Erişimin Engellenmesi - Bilge Çiner
- Kişilik Hakkının 5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamında Korunması - Aişe Sena Doğan
- İnternette Haksız Rekabetin Önlenmesi - Dr. Güzide Soydemir

Teşekkürler

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com

erkam@aeylegal.com

Buse Hamurcu
Avukat

İletişim:

aeylegal.com

buse@aeylegal.com

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.